

Cilla & Rolf Börj lind

Wiegelied

A.W. Bruna Uitgevers

De vorige keer had ze te dichtbij gestaan en een paar irritante bloedspeters op haar witte linnen broek gekregen, vanavond stond ze verder naar achteren. De lucht was verzadigd van de geuren van vreemde planten en kruiden, maar ook van andere geuren. Bloed, terpentijn, sigarettenrook en zuur zweet. Ze was het inmiddels gewend. De zaal was klein en de enige ventilatiemogelijkheid, de smalle houten deur naar de steeg, was dicht. Zo'n vijftig mensen verdrongen zich rond het schouwspel en verspreidden hun persoonlijke geuren. Het was niet vreemd dat de lucht zo verzadigd was.

Zelf verspreidde ze een lichte geur van natuurzeep.

De mannen in de zaal, er waren alleen mannen behalve zij, waren nagenoeg identiek gekleed in crèmekleurige broeken en witte hemden. Sommige ouderen hadden een rood-blauwe sjaal rond hun nek, een enkeling had een witte hoed met een smalle rand op. Meerdere toeschouwers hadden een fles in hun hand, waaruit ze zelfgestookte bruine alcohol dronken. De mannen in haar buurt hadden haar al een paar keer hun fles aangeboden terwijl ze naar haar knipoogden en zo breed glimlachten dat hun slechte gebit zichtbaar was, maar ze had hun aanbod vriendelijk afgeslagen.

Daarna hadden ze zelf een slok genomen.

Ze rekte zich een beetje uit. Ze was langer dan de meesten in de zaal, en als ze op haar tenen ging staan, kon ze de arena in het midden zien. De eerste kempa haan werd binnengebracht. Volgens het met de hand beschreven bord dat de eigenaar omhooghield, heette hij Black Killer. Het was een grote, zwarte haan met een trotse kam en felrood gezoomde veren. Hij werd in de ronde arena neergezet onder begeleiding van een kakofonie van stemmen, die praatten in talen die ze inmiddels herkende. Tagalog, natuurlijk, maar ook zangerige talen zoals Cebuano en Bikol.

Nu werd de andere haan neergezet. Red Alert. Net zo groot, net zo zelfverzekerd als de andere haan, net zo kleurig en strijdlustig. De lange, scherpe sporen op de pitten glansden in het gele licht. Rond de arena zag ze bankbiljetten van eigenaar verwisselen en ze wist dat sommigen van-

avond iets minder arm zouden zijn en anderen hun verlies met behulp van de bruine alcohol zouden verdoven.

Ze had op Red Alert gewed.

Dat bleek een verkeerde gok.

De twee hanen cirkelden een paar seconden om elkaar heen, hielden afstand, zetten hun veren op om indruk te maken en te intimideren, en ineens vielen ze tegelijkertijd aan. Het was onmogelijk om de hanen van elkaar te onderscheiden, één grote wervelende verenbaal met snijdende sporen rolde over de grond en vulde de lucht met afgesneden slagpen- nen en bloedspetters terwijl het publiek schreeuwde.

Even later was het voorbij.

Red Alert lag op zijn rug tegen de lage houten wand van de arena. De zwaargewonde haan trilde en bloedde en sloeg met een van zijn poten tegen de grond. Er klonken schorre kreten in de zaal. Het was moeilijk om de vreugdekreten van het gevloek te onderscheiden, maar door de grijns op een deel van de gezichten wist ze op welke haan ze hadden gewed.

Nadat de winnaar en de dode haan uit de arena waren gehaald en het bloed met stro was bedekt, was het tijd voor het volgende gevecht. Daar had ze geen belangstelling voor. Ze was gekomen om op Red Alert te wedden en hij had verloren.

Ze liep via de smalle houten deur naar buiten en bleef in de duisternis staan. De modderige steeg mondde uit in een grote weg die naar de Muelle Pier in Puerto Galera liep, een van de vele kleurige kustplaatsen op het eiland Mindoro. Ze haalde een pakje sigaretten en een aansteker tevoorschijn.

‘Cosmina.’

Ze draaide zich om. Een man met een gebruind, gerimpeld gezicht was naar buiten gekomen. Hij had de dode haan, die van hem was, in zijn hand. De man heette Ferdinand en was een van de weinigen die ze hier had leren kennen. Daarom had ze op zijn haan gewed.

‘Kom je bij me eten?’ vroeg hij.

Cosmina wist dat het een eer was om uitgenodigd te worden. De dode haan werd klaargemaakt en opgegeten, en alleen uitverkorenen mochten mee-eten. De maaltijd van de verliezers werd het genoemd. Ze had echter geen trek, vooral niet in een dier dat ze net gedood had zien worden door een ander dier.

‘Bedankt, Ferdinand, maar ik moet gaan. Doe de groeten aan je familie.’

Ferdinand maakte een kleine buiging en keek naar Cosmina. De lange

vrouw met het donkere haar was heel mooi, had zijn vrouw gezegd, en hij was het met haar eens.

‘Het spijt me dat Red Alert verloren heeft,’ zei hij.

‘Mij ook. Het was een mooie haan. Maar jouw verlies is groter dan het mijne.’

Ferdinand maakte weer een buiging en begon langzaam weg te lopen in de duisternis. Ze keek naar zijn kromme rug en de dode haan die aan zijn hand bungelde. Misschien had ik zijn uitnodiging aan moeten nemen, dacht ze. Ter wille van hem. Ze stak een sigaret op en liep in de andere richting naar de plek waar haar driewielige motor stond. Een warme zeewind die enigszins verkoelde, waaide door de steeg. Haar dunne blauwe blouse kleefde aan haar lichaam – ook midden in de nacht was het vochtig en drukkend warm.

Ze wist dat hanengevechten officieel verboden waren, maar de politie deed daar om één enkele reden niets aan: op dit tijdstip was er geen politie in de achterafstraten van Puerto Galera. Op dit tijdstip waren de agenten binnenshuis en sliepen ze in de armen van hun eigen vrouw of die van een ander. Dat wist iedereen. Dus vonden de hanengevechten een paar keer per maand ’s nachts plaats.

Zoals vannacht.

Ze kwam bij haar trike en startte hem. Ze hield van haar motor. Hij was aan alle kanten open en had een kunststof dak dat haar beschermde tegen de regen die een paar keer per etmaal viel. Als ze snelheid had, was het heel verkoelend om erop te rijden. Ze schakelde en wilde net naar de grote weg rijden toen een man iets verderop midden in de steeg ging staan.

‘Hallo! Kan ik een lift krijgen?’

Cosmina zag meteen dat de man niet uit deze omgeving kwam. Hij was ook geen Filipijn. Deze man was minstens zo lang als zij, had kort haar, brede schouders en droeg een mooi grijs jack.

‘Waarnaartoe?’

‘Een café dat ’s nachts open is.’

Op de bank van de motor konden minstens drie personen zitten, dus haar afwachtende houding werd niet veroorzaakt door een gebrek aan ruimte. Misschien kwam het door het tijdstip of de plek, midden in de nacht in een slecht verlichte steeg. Wie lift er dan? Ze nam een trekje van haar sigaret en keek eerst naar de man en daarna achter hem om te controleren of daar andere mannen stonden, maar dat was niet zo. Ze blies de rook uit en doofde de sigaret met haar voet in de modder.

‘Ga maar zitten.’

De man stapte in de trike en ging op de bank zitten. Hij hield zich aan de rand vast en liet een halve meter ruimte tussen hen. Daar was ze dankbaar voor. Ze trok op, reed door de steeg naar de grotere weg en stopte daar. Een paar kleurige taxi's reden langs.

'Naar welk café wil je?' vroeg ze. 'We kunnen links of rechts.'

'Kun je er een aanbevelen?'

Cosmina hield niet van rondhangen in cafés. Als ze 's avonds uitging, was dat bijna altijd naar dezelfde plek, een café-restaurant dat een kilometer van haar woning aan de kustweg lag. Het was een goed restaurant met goed personeel, en er kwamen bijna alleen mensen uit de omgeving. De planken stonden net zo vol flessen als in de cafés die dichterbij de hotels aan het strand lagen, maar het was daar aanzienlijk goedkoper.

'Er is een goed café in noordelijke richting, langs de weg,' zei ze. 'Dat is mijn kant op.'

'Oké.'

Cosmina reed de grote weg op en gaf gas. De zeewind verkoelde haar gezicht. Er waren maar weinig auto's en bijna geen fietsers op straat. Ze had de weg voor zichzelf. De straatlantaarns stopten zodra ze een stukje buiten het centrum was en de koplamp van de motor was de enige verlichting tijdens de rit in de duisternis. Af en toe schoot er een hond over de weg, waardoor ze moest remmen, maar dat was ze gewend. Het wemelde in dit gebied van de straathonden en -katten. Aan haar linkerkant lag de kustlijn, daarachter de zee met de sporadische lichtjes van de vissersboten. Op het strand zaten groepjes mensen rond vuren. De meesten woonden tussen de palmbomen die een paar meter bij de waterkant vandaan stonden, onder provisorische kunststof daken of dekzeilen. Rechts lagen lage, felgekleurde houten huizen met veel ruimte ertussen. Daar woonden degenen die iets meer geld hadden omdat ze een kraam hadden waar ze de 's nachts gevangen vis of de 's ochtends geooogste kruiden en groenten verkochten.

'Ik heet Cosmina,' zei ze toen ze ruim een kwartier hadden gereden.

'René.'

'Waar kom je vandaan?'

'Amsterdam.'

Een Nederlander?'

'Hoe lang ben je al in Puerto Galera?'

'Een paar dagen. Het is hier verschrikkelijk vochtig.'

'Dat klopt.'

'Maar dat schijnt goed voor de huid te zijn.'

Meer zeiden ze niet tijdens de rit naar het café.

Cosmina remde, sloeg af naar een houten hek en stopte. Het café lag vlak langs de weg en een paar meter van het strand. Het was eigenlijk een terras dat was omheind door het hek, met een bar onder het dak. De paar tafels waren leeg. Cosmina zag dat de man achter de bar naar de weg keek en zijn hand hief om haar te begroeten. Het was Manny, een van Cosmina's vrienden hier. Hij was bovendien de eigenaar van het café. Cosmina stapte op hetzelfde moment als René uit de trike en zwaaide naar Manny.

'Hoe is het gegaan?' riep Manny naar haar.

'De verkeerde haan is dood.'

Manny lachte en liep naar de ingang. Cosmina keek naar de lange man naast zich.

'Zoals je ziet zit het niet helemaal vol,' zei ze met een glimlach. 'Wil je misschien ergens naartoe waar het drukker is?'

'Absoluut niet. Dit is perfect. Moet je meteen weg?'

In Cosmina's leven bestond geen moeten meer. Ze leefde en woonde alleen en deed wat ze wilde. Als ze zich fit voelde ging ze naar een markt, als ze moe was ging ze naar huis.

'Nee,' antwoordde ze. 'Trakteer je op een drankje?'

René knikte glimlachend en liep voor haar uit door het hek dat Manny openhield.

'Welkom,' zei Manny. 'Mooi jack.'

René glimlachte opnieuw en keek naar Manny. De lichtkegel van de lamp boven de ingang viel op zijn gezicht, waardoor te zien was dat hij ernstige brandwonden op zijn linkergezichtshelft en een stuk van zijn mond had. René draaide zich om en keek naar de lege tafels.

'Ik zit graag aan de zijkant,' zei Cosmina.

'Hier?'

René wees naar een tafel naast de houten omheining en Manny liep er snel naartoe en trok een stoel naar achteren voor Cosmina. Ze nam plaats en René ging tegenover haar zitten. Tussen hen in stond een ruw-houten tafel met een gehavend blad waarop een paar strooiers en een servethouder stonden. Manny wapperde met een servet boven de tafel om een aantal insecten van onbekende herkomst weg te jagen.

'Je gebruikelijke drankje?' vroeg hij aan Cosmina.

'Graag,' zei ze. 'En jij?'

Ze keek naar René, die bezig was om de mouwen van het grijze jack een stuk op te rollen.

'Wat is je gebruikelijke drankje?' vroeg hij.

'Dat weet ik niet. Manny mengt van alles door elkaar en het is altijd lekker. Wil je het proberen?'

‘Graag.’

Manny knikte glimlachend en bleef staan. Cosmina keek naar hem. ‘Wat is er?’

‘Het is fijn om gasten te hebben. Met lege tafels kun je geen kinderen voeden. Mijn moeder zei altijd dat...’

‘De drankjes, Manny.’

Manny boog en liep weg.

Cosmina glimlachte naar René.

‘Hij is de eigenaar van dit café. Een heel vriendelijke en ruimhartige man, maar helaas praat hij iets te graag met zijn gasten.’

‘Van mij mag hij, zo krijg je misschien een goed verhaal te horen. Wat is er met zijn gezicht gebeurd?’

‘Dat verhaal moet hij zelf maar vertellen.’

René lachte en rolde zijn mouwen verder op. Heel zorgvuldig, constateerde Cosmina, terwijl ze besepte hoe fijn het was om met een westerling te kunnen praten.

Bovendien was hij knap.

‘En, wat doe je hier?’ vroeg ze. ‘In Puerto Galera?’

‘Dat is een lang verhaal.’

‘Dat is het altijd als je mensen op deze manier ontmoet.’

Ze zag dat René haar opnam, alsof hij ergens over nadacht. De golven rolden het strand op, de cicaden zongen in de duisternis, Manny’s mixer draaide op de achtergrond.

‘Ik ben musicus geweest,’ begon René te vertellen. ‘Ik speelde vaak op straat, maar ik kreeg een bevestiging en begon aan een medische opleiding, dus nu ben ik chirurg.’

Cosmina keek vol belangstelling naar hem. ‘Chirurg?’

‘Ja. Dat heb ik een paar jaar gedaan, maar... Ik voelde me opgesloten. Ik ging alleen om met artsen en praatte over operaties of ging golfen... Het werd te beperkt, te eentonig, daarom ben ik ermee gestopt.’

‘En daarna werd je weer musicus?’ Cosmina glimlachte terwijl ze het zei.

‘Nee. Ik ging reizen, naar plekken waar ik nog niet geweest was. Ik dacht waarschijnlijk dat ik mezelf daar ergens zou vinden.’

‘Heb je geen gezin?’

‘Dat had ik.’

Cosmina keek naar René’s gezicht en verbaasde zich een beetje. Ze hadden binnen een mum van tijd die heel bijzondere intimiteit gecreëerd die ontstaat tussen mensen die zich in het niets bevinden. Incognito. Een intimiteit waarin je alles kunt zeggen en iedereen kunt zijn.

Midden in de hitte.

‘Kijk eens aan!’

Manny kwam aanlopen met twee glazen op een klein houten blad en een geplastificeerde menukaart in zijn hand. Hij zette de drankjes voor zijn gasten neer en hield hun de menukaart voor.

‘De keuken is dag en nacht open,’ zei hij. ‘Na het drankje kan ik de dagschotel aanraden. Dat is vleerhond geserveerd met zoetzure chutney en gegrilde groenten. Een delicatessen!’

Cosmina keek naar René. Ze had de dode haan al afgeslagen en had geen trek in een dode vleermuis. Dat had René volgens haar ook niet.

‘Ik ben tevreden met mijn drankje,’ zei hij.

‘Ik ook.’

Manny kreeg heel even een teleurgestelde uitdrukking op zijn gezicht, maar die verdween snel weer. Eén drankje werd misschien gevolgd door nog een en nog een, en daarna kregen ze misschien honger. De nacht was lang. Hij keek naar Cosmina. Wie was de man die ze had meegenomen? Ze was hier nog nooit met mannelijk gezelschap geweest. Was hij afkomstig uit haar geboortestreek? Het was duidelijk dat hij een buitenlander was, maar kenden ze elkaar van vroeger? Hij had heel veel vragen, maar hij voelde dat Cosmina op dit moment niet gestoord wilde worden. Misschien later, als één drankje er meer waren geworden. Dan kon hij misschien bij hen gaan zitten om vragen te stellen en over zijn verbrande gezicht te vertellen. Dat werkte altijd als hij met de gasten in contact wilde komen. Zijn gezicht was daarbij een echte meerwaarde. Maar, zoals gezegd, misschien later.

Manny nam de geplastificeerde menukaart weer mee naar de bar, en Cosmina en René toostten met elkaar en proefden van hun drankjes, waarvan ze niet wisten wat erin zat. René vond het ook heerlijk.

Ze namen nog een slok. Cosmina merkte dat René haar weer opnam. Ze streek haar haar uit haar gezicht en keek naar het strand. De hitte was wat minder geworden en er was een koele wind opgestoken. Dat was fijn.

‘Hoe ben je op deze plek terechtgekomen?’ vroeg ze.

René keek met half dichtgeknepen ogen naar de weg, het strand en de zee voordat hij aarzelend begon te praten.

‘Een vriendin van me is vermoord, de begrafenis was een tijdje geleden... Ik had behoefte om weg te gaan.’

‘En toen belandde je in deze uithoek van de wereld.’

‘Ja.’

Cosmina glimlachte terwijl ze zich tegelijkertijd afvroeg of René een misdadiger in plaats van een chirurg was.

‘Hoe ben jij hier terechtgekomen?’ vroeg hij. ‘In deze uithoek?’

‘Ik wilde opnieuw beginnen.’

‘Waarom dat?’

Eigenlijk zou ze net zo open over haar privéleven moeten vertellen als hij had gedaan, ze waren tenslotte vreemdelingen in niemandsland, maar zover was ze nog niet. Ze veranderde van onderwerp.

‘Heb je weleens een hanengevecht gezien?’

‘Nee.’

‘Dat is behoorlijk barbaars.’

Plotseling klonk er een doffe klap op de weg. Ze draaiden zich om en zagen een auto wegscheuren in de duisternis. Tegelijkertijd hoorden ze een hond heel hard janken. Cosmina ging staan. De hond lag aan de overkant van de weg.

‘Hij is aangereden.’

De hond was in de berm terechtgekomen. Hij was zwaar gewond en draaide rond zijn eigen lichaam terwijl hij wanhopig jankte. Cosmina stond op, liep door het hek, stak de straat over en ging naar de kronkelende hond toe. Ze bukte zich en pakte een stevige steen. Met een korte, harde klap tegen de kop van de hond maakte ze een eind aan zijn lijden. Voor alle zekerheid sloeg ze nog een keer. Voordat ze de weg weer overstak veegde ze haar handen aan het gras van de berm af.

‘De mensen in deze streek zeggen dat dieren geen ziel hebben.’

Cosmina ging weer aan tafel zitten.

‘Als we ze doden, dan blijft het daarbij,’ ging ze verder. ‘Hun ziel gaat niet naar de hemel.’

‘Zoals die van ons?’

‘Er zijn mensen die daarin geloven.’

‘Maar jij niet?’

‘Ik ben niet gelovig. Jij wel?’

‘Ik weet het niet,’ zei René. ‘In Calcata in Italië beweerden ze dat ze een stukje gedroogde huid hadden dat de voorhuid van het kindje Jezus was.’

‘Was hij besneden?’

‘Hij was Jood, dus waarschijnlijk wel. In 1970 is het gestolen.’

René nam nog een slok. ‘Relikwieën zijn interessant,’ zei hij.

‘Inderdaad.’

‘Helemaal achter in de kerk in Paucartambo bevindt zich een...’

‘Waar ligt dat?’

‘In de bergen in Peru... Daar bevindt zich een uitgehakte crypte waarin een glazen vitrine staat met een afgesneden tong erin. De tong was van

een geliefde priester in het dorp. De inwoners hebben die bewaard ter herinnering aan zijn welbespraaktheid.'

'Geloof geeft veel mensen moed.'

'Jazeker.'

Ze keken allebei een moment naar beneden terwijl Manny naar hun tafel liep met een kartonnen doos in zijn hand. Er zaten drie heel kleine, pasgeboren, uitermate schattige kittens in. Hij hield René de doos voor.

'Wil je ze aaien?'

'Nee.'

Manny wist niet goed hoe hij moest reageren. Hij had nog nooit mee-gemaakt dat een gast de kittens niet wilde aaien. 'Ben je allergisch?'

'Nee.'

Cosmina gebaarde naar Manny dat hij moest verdwijnen en keek naar René. 'Hou je niet van kittens?'

'Nee. Jij wel?'

'Een beetje te veel.'

Cosmina voelde dat René naar haar keek. Misschien was dat het verkeerde antwoord. Ze had net een hond doodgeslagen en kwam misschien niet over als de perfecte dierenvriend. Of was het andersom?

'Waar slaap je?' vroeg ze.

'Ik heb vannacht in een hostel in het noorden van de stad geslapen, maar dat was waardeloos.'

'Kakkerlakken?'

'Dat ook. En er liep water langs een van de muren.'

'Waar ga je vannacht slapen?'

'Ik vind wel iets.'

'Je kunt bij mij logeren.'

Ze zei het voordat ze er erg in had en nu was het gezegd. Ze woonde een eind verderop, in een eigen woning aan het strand. Een vrij groot huis, deels van hout, met een verdieping en daarboven een kleine uitkijktoren. En geen burens. Ze had het goedkoop gekocht vanwege de staat waarin het huis verkeerde en had vrij veel uitgegeven om het te krijgen zoals ze het wilde hebben. Nu was het min of meer haar droomhuis, en ze had een logeerkamer waarin ze René kon onderbrengen. De musicus en chirurg en misschien de grootste leugenaar ter wereld. Ze wist het niet. Ze had echter een redelijk vertrouwen in haar vermogen om mensen te beoordelen en was niet onbekend met een beetje avontuur in haar bestaan. Misschien was hij heel anders.

'Waar woon je?' vroeg René.

'Ik heb een eind verderop een huis.'

‘Woon je alleen?’

‘Ja.’

René knikte en dronk zijn glas leeg. Manny had dat binnen een seconde in de gaten en stond al met twee nieuwe drankjes bij hun tafel voordat Cosmina haar glas leeg had.

‘Een drankje van het huis,’ zei Manny met een scheve glimlach. Het verbrande deel van zijn mond werkte niet mee.

René stond op. ‘Waar is het toilet?’

Manny wees naar een hoek naast de bar en René liep weg. Manny ging aan tafel zitten en boog zich naar voren. Cosmina rook zijn zure adem.

‘Wie is dat?’

‘Ik weet het niet. Hij heet René. Een Nederlander. Hij is meegelift vanaf het hanengevecht.’

‘Je kent hem dus niet?’

‘Nee.’

‘Wat doet hij hier?’

‘Ik weet het niet. Onbekende plekken bezoeken.’

Manny keek naar Cosmina.

‘Je doet toch wel voorzichtig?’

Cosmina legde een hand op Manny’s magere, blote arm met de merkwaardige, langwerpige tatoeage. Ze wist dat hij banden had met kringen waarmee ze niets te maken wilde hebben. Voor haar was hij de man die haar af en toe vleermuizen aanbood. Met zoetzure chutney.

‘Ja, Manny, ik ben voorzichtig.’

René leegde zijn blaas, bekeek zijn gezicht met het smalle litteken in de gebarsten spiegel en ging terug naar de bar.

‘Nog een drankje?’ riep Manny van achter de bar zonder te beseffen dat ze nog niet eens waren begonnen aan het drankje dat hij net had gebracht. René stak echter zijn duim op. Cosmina, een heel mooie vrouw met een eigen woning, had hem net aangeboden om bij haar te overnachten. Hij voelde dat hij meer drank nodig had.

Cosmina had zo ongeveer hetzelfde gevoel. Ze zouden naar haar huis gaan, daar zou ze hem de logeerkamer en haar slaapkamer laten zien, waarna ze in haar torenkamer een slaapmutsje zouden drinken terwijl ze uitkeken over de oneindige zee. Misschien zouden ze zelfs de eerste zonnestrallen boven de horizon uit zien komen. En daarna? Praten over verdroogde voorhuiden? Of afgesneden tongen?

Dat was ze niet van plan.

‘Proost!’

Cosmina hief haar glas zodra René aan tafel was gaan zitten, en hij pakte zijn eigen glas en toostte op zijn beurt, waarna ze hun glazen leegdronken met een snelheid alsof het limonade was in plaats van sterke-drink. Er waren tenslotte nieuwe drankjes onderweg.

‘Nu is het mijn beurt,’ zei Cosmina, en ze kwam overeind.

René volgde haar met zijn ogen terwijl ze naar het toilet liep. Halverwege kwam ze Manny tegen, die met de drankjes onderweg was naar hun tafel. Hij zette de glazen neer en twijfelde heel even of hij zou gaan zitten. René maakte een gebaar en hij liet zich op een stoel zakken.

‘Heb je je afgevraagd wat er met mijn gezicht gebeurd is?’ zei Manny.

‘Had ik dat moeten doen?’

‘Mensen vragen er altijd naar.’

‘En jij geeft antwoord en bedenkt het een of andere verhaal, afhankelijk van wie degene is die ernaar vraagt. Of niet soms?’

‘Dat klopt.’

Manny beseftte dat René niet veel belangstelling voor zijn verbrande gezicht had. Hij had waarschijnlijk meer belangstelling voor Cosmina. Manny keek in de richting van het toilet.

‘Cosmina is een ster,’ zei hij. ‘Ze geeft licht aan anderen. Weet je dat ze een oud gebouw aan het begin van de jungle heeft gehuurd? Het is een voormalige school, waar ze een tehuis voor wezen wil beginnen.’

‘Ze is mooi.’

‘Ja. Je moet voorzichtig zijn met mooie vrouwen. Wacht even.’

Manny haalde zijn mobiel tevoorschijn en ging naar zijn fotogalerij.

‘Hier! Kijk eens!’

Hij hield René zijn mobiel voor.

‘Een selfie met een andere mooie vrouw. Zie je wie dat is?’

‘Nee.’

‘Kate Moss! Ze is hier een tijd geleden geweest om modefoto’s op het strand te maken en daarna heeft ze de halve nacht shots gedronken en is ze gaan bungeejumpen.’

‘Bungeejumpen?’

‘Bij de oude houten brug, iets voor toeristen waarbij je in een ravijn springt. Hé, zullen wij een selfie maken?’

‘Nee.’

Het antwoord kwam zo snel en was zo bot dat Manny schrok.

‘Sorry, het was niet...’

‘Cosmina komt eraan. Kun je nog een drankje voor ons inschenken?’

Manny ging staan en liep naar de bar.

Ze namen daarna nog een drankje, dus waren ze nogal aangeschoten

toen ze in het holst van de nacht in de trike gingen zitten om naar het huis bij het strand te rijden. Cosmina had een paar flesjes bier meegekregen. Ze reed de weg op en René zag het hondenkadaver aan de overkant liggen, één poot recht in de lucht gestrekt. Er waren al kleine dieren verschenen die zich tegoed deden aan het kadaver. Hij opende een van de bierflesjes en gaf het aan Cosmina. Ze nam een paar slokken en gaf het terug. René dronk het flesje leeg en merkte dat Cosmina nu aanzienlijk langzamer reed. Na een paar minuten was de bar achter hen verdwenen en voor hen lag een donkere, geasfalteerde weg zonder woningen.

Cosmina genoot van de situatie. Haar verwachtingen waren verstandig. Dit zou in het beste geval een nacht worden die ze nodig had, en morgen zou hij vertrekken. Dat kwam haar perfect uit. Als hij tenminste niet echt een voormalige chirurg was. Dan zou ze het anders aanpakken.

Ze reden ruim een kwartier voordat ze een door de maan verlicht deel bereikten. De bomen aan de zijkanten verdwenen en werden vervangen door rotsblokken. Iets verder verwijdde de natuur zich tot een breed ravijn waar een lange houten brug overheen liep. Cosmina reed de brug op.

‘Is dit de plek waar ze bungeejumpen?’ vroeg René.

‘Ja. Hoe weet je dat? Van Manny?’

‘Ja.’

‘Heb jij weleens gesprongen?’

‘Nee. Jij wel?’

‘Heel vaak. Het is ontzettend gaaf om te doen.’

Cosmina remde midden op de brug. Bij een van de houten pilaren stond een grote grijze kist met een zilverkleurige omlijsting. Aan de brugleuning was een stevig ijzeren raamwerk bevestigd.

‘Heb je zin om het te proberen?’ vroeg Cosmina.

‘Nu?’

‘Ja.’

René keek naar Cosmina en zag dat ze glimlachte, alsof ze zijn mannelijkheid wilde testen.

‘Waarom niet?’ zei hij, en hij stapte uit de trike.

Cosmina stapte aan haar kant uit, liep naar de kist, opende het combinatieslot en haalde het lange springtouw eruit. Ze maakte het met een stevige veiligheidspin aan het ijzeren raamwerk vast. René boog zich over de leuning en keek in het ravijn. De maan was achter de wolkenbanken vandaan gekomen en verlichtte de rotsen, het gezang van de cicaden echode tussen de rotswanden en hij voelde dat de temperatuur was gestegen.

‘Het is diep,’ zei René.

‘Ja.’

Hij liet het lege bierflesje over de leuning vallen en probeerde het te volgen. Het verdween in de duisternis en het duurde even voordat hij het geluid van versplinterend glas hoorde, heel ver onder hen.

‘Wil je dat ik eerst spring?’ vroeg Cosmina.

‘Als je dat wilt.’

Ze glimlachte weer op die mooie, moeilijk te interpreteren manier en maakte het touw rond haar kuit vast. René hielp haar. Ze stapte op de grijze kist en daarna op de brugleuning. René hield haar hand vast zodat ze haar evenwicht hield.

‘Ga er niet met mijn trike vandoor,’ zei Cosmina, waarna ze opnieuw glimlachte.

‘Natuurlijk niet.’

Cosmina draaide zich naar het donkere ravijn, haalde diep adem en liet zich vallen. Op het moment dat haar voeten van de brugleuning loskwamen rekte René zich uit.

Naderhand zou hij zich afvragen of het een zuivere impuls was geweest of dat het een onderbewuste beslissing was die op dat moment de kop opstak. Misschien was het ook gewoon de eerste goede gelegenheid. Hoe dan ook, toen haar voeten van de brugleuning loskwamen boog hij zich naar voren en haalde de veiligheidspin weg waaraan het springtouw vastzat. Daarna keek hij in het ravijn en wachtte.

Door het doffe donkere geluid van het lichaam dat tegen de rotsen verpletterde, zweeg het concert van de cicaden, een stilte die zich door het hele ravijn voortplantte.

Het was minutenlang stil.

Toen de eerste cicaden weer begonnen te zingen, veegde hij de pin af, stopte hem terug en liep naar het donkere strand.

René, dacht hij. Waar kwam dat vandaan?

Vier maanden eerder

De operationele leider kreeg een gejaagde blik in zijn ogen toen er een microfoon voor hem werd gehouden. Hij stond bij de hoofdingang van het Centraal Station in Stockholm, en wist niet goed welke woorden hij moest kiezen. Hij wilde graag rust en controle uitstralen, maar kon de feiten niet ontkennen: 'Alleen al het afgelopen halfuur zijn er meer dan achthonderd vluchtelingen gearriveerd. De situatie is moeilijk. Veel vluchtelingen zijn getraumatiseerd nadat ze meer dan een maand op de vlucht zijn geweest, er zijn veel gezinnen met kleine kinderen bij.'

'De situatie is dus chaotisch?'

'Niet chaotisch, maar moeilijk.'

Het verschil tussen 'moeilijk' en 'chaotisch' was waarschijnlijk voornamelijk een semantische kwestie. Als je in de stationshal keek, lag 'chaotisch' aanzienlijk dichterbij de waarheid; als je de grote hoeveelheid politiebusjes zag die in de regen in de Vasagatan naast elkaar opgesteld stonden, was 'moeilijk' een understatement.

Het was laat in de avond in het midden van september en de vluchtelingen bleven de stationshal binnenstromen. Hongerig, moe en verlopen. Ze dromden samen op de versleten, glanzende stenen vloer, elk hoekje in de hal was bezet. De meeste vluchtelingen waren afkomstig uit Syrië en Afghanistan of andere door oorlog getroffen landen. De meeste Zweden waren van diverse hulporganisaties en de Immigratie- en Naturalisatiedienst – de officiële ontvanger van deze lawineachtige toestroom. Aan de zijkanten van de hal probeerden politieagenten verschillende vormen van conflicten te voorkomen.

De openbare orde was ver te zoeken.

Op sommige plekken in de grote hal hadden gezinnen kleine koepeltenten in verschillende kleuren opgezet waar ze hun baby's konden voeden of gewoon konden wegdoezelen door totale uitputting. Overal doorbrak het gekrijs van kleine kinderen het geroezemoes in vreemde talen en dialecten. In de mensenmassa bevond zich een groot aantal vrijwilligers in gele of rood-gele hesjes. Het was hun voornaamste taak om de vluchtelingen van eten en drinken te voorzien en aandacht te

geven als daar behoefte aan was. Doktershulp bijvoorbeeld, of medicijnen. Of gewoon troost. Ze deelden salades, broodjes en flessen water, luiers en verzorgingsproducten, matjes en dekens uit zolang de voorraad strekte. Andere Zweden stonden met gestrekte armen tussen het gekrioel met borden waarop REFUGEEES WELCOME stond. In hoeverre de vluchtelingen in staat waren om aandacht aan die gastvrijheid te schenken was twijfelachtig. In de chaotische situatie probeerden ze waarschijnlijk in de eerste plaats iemand te vinden die hun kon vertellen waar ze de nacht konden doorbrengen.

Sommige mensen in de stationshal hadden een andere agenda. Ze spraken de vluchtelingen in hun eigen taal aan, waarschuwden hen voor de Zweedse autoriteiten en het contact met Zweedse burgers en boden alternatieven aan.

Het merendeel van de niet-vluchtelingen was daar echter om te helpen.

Luna was een van hen.

Ze stond te midden van een groep Syrische vluchtelingen in de hal. De meesten zwegen en keken naar de vloer, hun andere lichaamsgeur verzadigde de lucht om haar heen. Een kleine, broodmagere jongen met warrig haar trok met een hand die was bedekt met wonden aan haar gele hesje en zei: 'Fadi.' Ze nam aan dat het zijn naam was. De moeder van de jongen stond naast hem en hield een ingepakt bundeltje stevig tegen zich aan. Het gerimpelde gezicht van de moeder was getekend door slaapgebrek en ze had donkere kringen rond haar bloeddoorlopen ogen.

'Hoe heet je?' vroeg Luna.

Een tienermeisje vertaalde het voor de moeder.

'Hawa.'

'Hoe voel je je?'

'Ik voel me zwak door de geboorte.'

'Wanneer is je baby geboren?'

'Een week geleden, in een kamp in Griekenland.'

Luna keek onderzoekend naar de vrouw en draaide zich om. 'Olivia!' riep ze.

Een jonge vrouw met lang donker haar en een rood-geel vrijwilligershesje draaide zich naar Luna om. Ze zag dat Luna haar wenkte en probeerde zich door de mensenmassa te wringen om bij haar te komen. Het ging langzaam. Toen ze bijna over een van de vele blauwe Ikea-tassen met geschonken kleding struikelde, gaf ze het op en riep: 'Wat is er?'

'Kun je een arts hiernaartoe halen?'

Olivia knikte, baande zich een weg door de menigte en keek uit naar een witte jas. Een aantal jonge arts-assistenten was hiernaartoe gekomen om hulp aan te bieden. Ze droegen witte jassen om duidelijk herkenbaar te zijn.

Olivia wist de aandacht van een arts te trekken en het lukte hem om Luna te bereiken. Die legde de situatie van de zorgwekkend bleke moeder en de pasgeboren baby uit. De arts opende zijn tas. De moeder deinsde achteruit, maar Luna legde via de tienerdochter uit dat er niets aan de hand was. De arts vroeg de naam, de leeftijd en wat andere gegevens aan de moeder, hoofdzakelijk om de vrouw gerust te stellen. Daarna luisterde hij naar haar hart en longen, nam haar bloeddruk op en constateerde dat er geen acuut gevaar was.

Tegen Luna zei hij: ‘Het beste wat je voor haar kunt doen, is ervoor zorgen dat ze een plek krijgt om uit te rusten.’

Luna knikte en legde aan de moeder uit wat de arts had gezegd. Ze vroeg Olivia om bij de Syrische groep te blijven terwijl ze op zoek ging naar een vertegenwoordiger van de Immigratiedienst. De dienst had een eigen plek in de hal, maar het was in principe onmogelijk om daar te komen. Een compacte massa van min of meer wanhopige mensen blokkeerde de weg daarnaartoe. Plotseling kreeg ze een vrouw in het oog met een naambordje van de dienst. Een communicatiemedewerkster. Het lukte haar om de schouder van de vrouw vast te pakken zodat ze zich omdraaide en ze legde de situatie van het Syrische gezin snel uit.

‘Hoe is het in Sickla?’ vroeg ze. ‘Is daar plaats?’

‘Nee. Helaas niet.’

‘Een asielzoekerscentrum?’

‘Geen enkele kans. Die zijn overvol, en de andere plekken in de gemeente beginnen op te raken.’

‘Wat doen we dan?’

‘Misschien kunnen ze voorlopig in een tent slapen?’

Luna liep bij de communicatiemedewerkster vandaan. Het idee om de moeder en de baby voorlopig een plek in een tent aan te bieden stond haar tegen.

Ze besloot tot een alternatief. ‘Ik heb een grote aak waar jullie voorlopig kunnen verblijven,’ zei ze tegen de tienerdochter toen ze weer bij de groep was. Hoe groot is jullie familie?’

‘Ons gezin bestaat uit zes personen en dat van mijn oom uit vijf personen.’

Elf personen. Luna dacht na over de mogelijkheden van de aak en zei: ‘Dat gaat wel lukken.’

Ze draaide zich om naar Olivia. ‘Kun je helpen om ze allemaal naar de aak te krijgen?’

Ze baanden samen een weg voor de groep naar de uitgang in de Vasagatan. Geen van beiden nam notitie van het kleine donkere meisje dat omringd was door een paar tienerjongens en aan een oranje stoffen tas frunnikte.

Toen ze bijna bij de uitgang waren, zag Olivia een vrijwilliger met lange rastavlechten die over zijn schouders hing.

‘Ik kom zo!’ riep ze tegen Luna.

Luna liep verder met de groep en zag toen ze achteromkeek dat Olivia de rastajongen stevig omhelsde.

Vlak voor de uitgang van het Centraal Station haalde Olivia de groep in. Luna en zij wilden net een beslissing nemen over het beste transportmiddel, toen een harde, duidelijke stem door het geroezemoes drong.

‘Hallo, Olivia!’

Olivia kende de stem heel goed. Die was van Ulf Molin, een van haar medestudenten van de Politieacademie. Op school was hij niet bij haar weg te slaan geweest, maar dat was de afgelopen jaren verbeterd. Nu vond ze het geen probleem meer als Ulf en zij elkaar af en toe tegenkwamen.

‘Wat een chaos daarbinnen,’ zei hij.

‘Ja. Buiten ook, zie ik.’

‘Zeg dat wel.’

Ulf glimlachte even en gebaarde naar de mensenmassa voor de ingang die zich tegelijkertijd in alle richtingen leek te bewegen.

‘We proberen ervoor te zorgen dat er geen verkeerschaos ontstaat.’

Plotseling kreeg Olivia een idee. Ze legde Ulf snel uit wat er aan de hand was. Elf Syriërs moesten naar de aak van een vriendin in Söder worden vervoerd. Kon hij daarbij helpen?

‘Natuurlijk. Ik kan jullie in een van onze busjes brengen. Ga maar mee.’

Ulf liep voor Luna en Olivia uit en gebaarde naar de groep dat ze hem moesten volgen. Een stukje verderop, onder het Klarabergsviaduct, stond een aantal politiebusjes geparkeerd. Ulf liep naar een van de grootste en trok de brede deur open. Toen hij zich omdraaide zag hij dat de groep Syriërs was blijven staan. Tussen meerderen van hen was een luidruchtige discussie ontstaan. Sommigen wezen naar de bus. Een paar mannen begonnen naar de ingang terug te lopen.

‘Wacht!’ riep Olivia terwijl ze probeerde de mannen tegen te houden.

Luna keek naar de tienerdochter, die op haar onderlip beet. ‘Wat is er aan de hand?’ vroeg ze.

‘Het is een politiebus.’

‘Dat klopt.’

‘Gaan we naar de gevangenis?’

‘Nee, natuurlijk niet. De bus brengt jullie naar mijn aak. Kun je proberen dat aan je familie uit te leggen?’

‘Ze zijn bang.’

‘Dat is nergens voor nodig. Echt niet.’

De tienerdochter keek naar Luna, besloot haar te vertrouwen en rende naar de groep.

Het duurde een hele tijd, met veel gebaren en discussies, maar uiteindelijk begaf de groep zich naar de bus. Ulf kreeg wat onzekere blikken toen ze instapten en dicht tegen elkaar aan gingen zitten.

Daarna reden ze weg.

Tijdens de rit naar Söder ging het tienermeisje naast Luna en Olivia zitten. Ze vertelde dat ze Leah heette en begon op gedempte toon over hun angst te praten. Ze hadden tijdens hun langdurige vlucht een paar keer bijzonder ruwe en onvriendelijke politieagenten meegemaakt die hen als beesten hadden behandeld. Hun situatie had hen in principe weerloos gemaakt.

‘Ik heb gehoord over een meisje dat werd gedwongen om met drie Roemeense grenspolitieagenten seks te hebben voordat haar familie doorgelaten werd.’

Luna zag dat Olivia zich verbeet.

Zelf probeerde ze zich op de praktische zaken te concentreren. Het was een eenvoudige beslissing geweest om de vluchtelingen mee te nemen naar de aak, maar dat bracht een zekere logistiek met zich mee. Eten, natuurlijk, ze moest haar voorraad levensmiddelen flink aanvullen. Toiletpapier? Handdoeken? Tandborstels? Luiers? Halverwege Söder Mälarstrand vroeg ze Ulf om de Hornsgatan in te rijden en te stoppen bij de supermarkt op de hoek van de Ringvägen.

De naam van de aak was Sara la Kali, naar de patroonheilige van de Roma. Luna had het schip in Frankrijk gekocht en had het met behulp van haar vader, een gepensioneerde zeekapitein, naar Zweden gevaren. De aak lag inmiddels een paar jaar aan de kade en was in gebruik als woning. Eerst van Luna en sinds een paar jaar ook van Tom Stilton. Het was een ruim vaarttuig, deels verbouwd door Luna, met een aantal grote en minder grote hutten en een versleten maar mooie salon. De boot was voorzien van de meeste moderne gemakken. Tom en zij sliepen in de kapiteinshut in het achterste deel van het schip.

Daar wilde ze geen verandering in brengen.

De elf Syriërs waren volgens hun eigen wensen over de lege hutten verdeeld en hadden instructies gekregen over de meest dringende praktische zaken. Toen dat was gebeurd en ze allemaal voldoende hadden gegeten, waren ze naar hun tijdelijke slaappleaatsen verdwenen. Luna had gezegd dat ze contact met de gemeente zou opnemen om een permanentere oplossing te zoeken, maar dat op dit moment niet kon doen.

Daar had iedereen tevreden mee geleken.

Nu zat ze met Olivia in de salon in het gedempte zachte licht van de gele, metalen wandlampen. Ze had een enorme behoefte aan een whisky om te ontspannen, maar beseftte dat ze zo alert mogelijk moest zijn. Er kon vannacht van alles gebeuren. Ze vermoedde dat meerderen van haar gasten getraumatiseerd waren door alles wat ze hadden meegemaakt. Dat had ze begrepen uit Leahs verhalen tijdens het avondeten. Ze zette in plaats daarvan thee, wat Olivia prima vond. Ze dronken zwijgend een paar slokken, tot Luna bedacht wat ze had willen vragen.

‘Wie was de man die je op weg naar buiten omhelsde?’

‘Bij de ingang?’

‘Ja.’

‘Een ex van me. Een Jamaïcaan, Jamie. We hebben een paar jaar geleden een relatie gehad die niet zo lang duurde, maar het was leuk om hem weer tegen te komen. Ik heb zijn kat overgenomen.’

‘De kat die...’

‘Ja.’

Olivia keek in haar theebeker en Luna liet het onderwerp rusten.

Ze zwegen een paar minuten.

‘Heb je al met Tom gepraat?’ vroeg Olivia.

‘Nee, hij is op Rödlöga om zijn huis te controleren.’

De vrouwen keken elkaar aan en glimlachten even. Met elf vluchtelingen, onder wie een zuigeling, op de aak wonen stond niet bepaald in Toms top vijf.

‘Hij zal moeten leren om luiers te verwisselen,’ zei Olivia, waarna ze op de klok keek. Ze zou de volgende ochtend naar Värnamo gaan om daar een moordzaak af te ronden, en daarvoor wilde ze een paar uur slapen. Maar eerst wilde ze nog even naar het Centraal Station. Misschien was Jamie er nog. ‘Ik denk dat ik ga. Red je het alleen?’

‘Jazeker. En bedankt voor je hulp.’

Olivia knikte, kwam overeind en bleef met haar blik op Luna gericht staan.

‘Wat is er?’

‘Ik hoop dat Tom beseft hoe geweldig je bent.’

Olivia draaide zich om en liep naar de trap. Luna keek haar na tot ze op het dek was verdwenen. Dat hoop ik ook, dacht ze terwijl ze languit op de muurbank ging liggen.

Jamie was er nog. Hij glimlachte toen hij zag dat Olivia, die haar kleurige vrijwilligersshesje nog droeg, zich een weg naar hem toe baande. Hij was bezig met het uitdelen van dekens aan een paar net gearriveerde gezinnen.

‘Je bent terug,’ zei hij met een glimlach.

‘Ja. Heel even, ik ga zo naar huis. Ben je hier al vaker geweest?’

‘Heel vaak. Er is hier zoveel ellende. Kun je nog wat dekens halen?’

Olivia knikte en liep weg terwijl ze aan Jamie dacht. Ze had absoluut niet verwacht om hem hier, tussen al die hulpbehoevende mensen, in een rood-geel hesje tegen te komen. Toen ze samenwoonden was hij een man geweest die het leven luchtig opvatte. Als zijn geld op was, nam hij een tijdelijke baan in een café of een nachtclub, hij sliep tot de lunch en ging ’s avonds op stap met zijn vrienden. Hij was niet het prototype van een vluchtelingenvrijwilliger. Wat dat ook was.

Heel even werd een uur, en daarna kwamen er nog een paar uur bij. Tegen drie uur ’s nachts liet Jamie zich op een bank vallen en Olivia ging naast hem zitten. Ze waren allebei uitgeput.

‘Het is genoeg voor vandaag,’ zei Jamie.

Olivia knikte. Haar voeten deden pijn en ze verlangde naar een kop thee. Jamie rechtte zijn rug en probeerde zijn schouderbladen te ontspannen.

‘Woon je nog steeds in de Skånegatan?’ vroeg hij.

‘Nee, ik ben naar de Högalidsgatan verhuisd.’

‘Dat is niet zo ver weg.’ Jamie glimlachte, en Olivia herinnerde zich dat ze meteen in de ban was geweest van die glimlach toen ze elkaar net hadden ontmoet.

‘Ik ben doodmoe,’ zei hij. ‘Zullen we gaan?’

Olivia knikte en stond op. Toen Jamie overeind kwam, zei ze iets wat ze absoluut niet van plan was geweest.

‘Ga je met me mee naar huis voor een kop thee?’

Dat deed hij.

*

Het wilde zwijn stond aan de rand van de holte.

Op sommige plekken in het dichte dennenbos bevonden zich holten, open plekken die waren ontstaan door omgewaaide bomen, vaak met grote kluiten die het maanlicht opvingen en wortels die tot een paar meter boven de grond reikten. Het was stil tussen de bomen, er was geen wind die de takken liet bewegen, maar toch was de beer voorzichtig. Als hij de holte in liep was hij zichtbaar. Het wilde zwijn wachtte af en snoof. Hij rook een aantrekkelijke geur in de holte, naast een rotsblok. Hij moest tevoorschijn komen als hij naar de geur toe wilde. Het grote zwarte lichaam deed een paar stappen de maneschijn in, de kop draaide in verschillende richtingen, de kleine, tot spleetjes geknepen ogen controleerden de holte. Nog een paar voorzichtige stappen, hij was bijna bij de geur.

Het wilde zwijn bleef in het midden van de holte staan. De grote kop draaide een laatste keer in verschillende richtingen voordat hij naar de grond bij het rotsblok bewoog. De scherpe, krachtige hoektanden begonnen te wroeten, de klauwen groeven in de donkere aarde. Het duurde een paar minuten voordat hij een kuil had gegraven die groot genoeg was om bij de geur te komen. Hij duwde zijn kop erin, pakte iets tussen zijn kaken en begon dat uit de kuil te trekken. Het wilde niet loskomen. Het wilde zwijn gromde en zwaaide zijn krachtige kop heen en weer om zijn prooi uit de kuil te krijgen.

Uiteindelijk schoot het los.

De beer draaide zich om en liep snel naar de rand van de door de maneschijn verlichte holte. Hij verdween in de duisternis met een blote voet die uit zijn bek hing.